

DE MESSIAS LEREN

Edjan Westerman

de Messias leren

*Israël en de volken – Gods
weg nieuw leren lezen*

Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk Forest Stewardship Council® (FSC®) draagt. Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid. Ook is het papier 100% chloor- en zwavelvrij gebleekt.

www.uitgeverijboekencentrum.nl

Boekverzorging: Anton Sinke, www.antonsinke.nl
Afbeelding omslag: 'Sjofar', www.jipwijngaarden.nl

ISBN 978 90 239 7043 9
NUR 700,716

© 2015 Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoerd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever

voor

Coby

Bijbelcitaten zijn afkomstig uit de vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap 1951 (NBG '51)

Materiaal voor bestudering van en gesprek over dit boek is te vinden op de website www.messiasleren.nl

Inhoudsopgave

Woord vooraf: mijn roeping verstaan	17
-------------------------------------	----

Inleiding

I.1	Gods weg nieuw leren lezen	23
I.2	Verhaalschema	24
I.3	Israël in ons verhaalschema	24
I.4	Verhaalschema en paradigma	25
I.5	Levensgevaarlijk paradigma	27
I.6	Israël op de voorgrond?	29
I.7	Schets van een canoniek verhaal	29
I.8	Priesterlijke roeping van Israël als grondtoon van het canonieke verhaal	31
I.9	Verstaansmodel	31

DEEL I – HET CANONIEKE VERHAAL: TENACH

Hoofdstuk 1 De schepping en het wachten op de God van Israël en het Israël van God

1.1	Blijvend meelesen met Israël	35
1.2	Genesis 1:1	36
1.3	Het begin van het canonieke verhaal	37
1.4	Nader onderricht nodig	38
1.5	Nederigheid	39
1.6	Tora leren	39
1.7	Onopgeefbare plaats	40
1.8	Wachten	40
1.9	‘De vreze des HEREN is het begin der wijsheid’	41
1.10	Israël als plaats van zelfopenbaring	42

Hoofdstuk 2 De schepping wacht op de zegen van God

2.1	Zegen	43
2.2	Gods zegening	43
2.3	De aarde vervuld...	45
2.4	Toch opnieuw zegen	47

2.5	Ongehoorzaamheid	47
2.6	Zegening vanuit Israël	48
2.7	Wederzijdse zegening	49
2.8	Uit-einde-lijk	50

Hoofdstuk 3 **De schepping van het kamp van Israël en van het priesterlijke volk – het begin**

3.1	Schepping van 'het kamp'	51
3.2	Schepping van het volk	53
3.3	Abram de zegen	54
3.4	Tweedeling	55
3.5	Contouren van priesterschap	56
3.6	Abram wacht	57
3.7	Verbond	58
3.8	Binding van Izaäk	59
3.9	Zegen en duisternis	60

Hoofdstuk 4 **De schepping van het kamp van Israël en van het priesterlijke volk – het vervolg**

4.1	Weerstand tegen de verkiezing	63
4.2	Ontkracht beërven van het land	65
4.3	Van verre zien	67

Hoofdstuk 5 **De schepping van het kamp van Israël en van het priesterlijke volk – het wachten op de Tora**

5.1	Tora in het kamp van Israël	69
5.2	Onderricht	69
5.3	Uitbreiding	70
	<i>Excurs: Noachitische geboden</i>	70
5.4	Tora en <i>tikoen olam</i>	72
5.5	Verstaanssleutel	72

Hoofdstuk 6 **Bevrijd en geroepen: Gods kostbaar eigendom en priestervolk**

6.1	Gevangen ten dode	75
6.2	Het begin van verlossing	75
6.3	Verzet	77
6.4	Nacht van oordeel en verlossing	78
6.5	Verzet tegen de uittocht	79
6.6	Uittocht en bestemming	80
6.7	Vorbereid door beproeving	80
6.8	De roeping	81

Hoofdstuk 7 Israëls roeping: voorwaarde en belofte

7.1	De liefde van God	83
7.2	Tweezijdigheid	83
7.3	Kostbaar eigendom	84
7.4	Koninkrijk van priesters	85
7.5	Een heilige natie	86
7.6	De roeping als mogelijkheid in heden en toekomst	87
7.7	Nogmaals: tweezijdigheid	87
7.8	Priesterschap als verstaansmodel	89
7.9	Nogmaals: verstaansmodel	92
7.10	Wachten op	93

Hoofdstuk 8 De priesterwijding in Israël en van Israël: wachten op de 8^e dag

8.1	Gods Woorden en verbond	95
8.2	Ik zal in hun midden wonen	96
8.3	De priesterwijding	99
8.4	Wachtend op de 8 ^e dag	102
	<i>Excurs: de 8^e dag – Messiaanse kleur van het getal 8</i>	102
8.5	Nogmaals: priesterwijding (leer)model voor de wijding van het hele volk	104
8.6	Op weg naar de ene plaats van eredienst – op weg naar de 8 ^e dag	105

Hoofdstuk 9 Priestervolk rond het ene Heiligdom – priesters rond de Woning

9.1	Wisselend perspectief	107
9.2	Reine dienst	107
9.3	Heilige dienst vraagt heilig vuur	108
9.4	Priesterlijk onderscheiden en priesterlijke afzondering	109
9.5	Weest heilig!	110
9.6	Ordering van het kamp van Israël	112
9.7	Het ene Heiligdom	113
9.8	Op weg naar de inrichting van het land	114
9.9	Op weg naar de Inwoning in het midden	114
9.10	Woning en Koning	115

Hoofdstuk 10 Koninkrijk en koningschap van het volk rond de Woning van God

10.1	Het koninklijke perspectief	117
10.2	Koningen	117
10.3	Koninkrijk van priesters	119
10.4	Joods verstaan van deze roepingswoorden	120

10.5	Koningschap als leermodel voor Israël	121
10.6	De koninklijke roeping: belofte en gehoorzaamheid	121
10.7	Van Sinai op weg naar het Koninkrijk	122
10.8	Lerend wachten op de Achtste Zoon	125
10.9	Paradigma van lijden op de weg naar de troon	126

Hoofdstuk 11 **Israëls roeping tussen eigen ongehoorzaamheid en het verzet van de volken**

11.1	Donkere blikrichting	127
11.2	Hindernissen	127
11.3	Tweezijdigheid van het verbond	128
11.4	Overspelig <i>segoela</i> -volk	129
11.5	Onheilig (te) midden van de volken	132
11.6	Priesterlijke ontheiliging	134
11.7	Koninklijke ontheiliging	138
11.8	Onheilige knecht van God	139
11.9	Onheiligheid en de Inwoning van God	141
11.10	Goddelijk klagen	142
11.11	Onderweg naar de Dag des HEREN en wachten op de 8 ^e dag	143

Hoofdstuk 12 **Leren over de 8^e dag – profetische woorden over de Messiaanse tijd**

12.1	Het slot van het canonieke verhaal van Tenach	145
12.2	Hoopvolle profetische woorden – puzzelstukken van zegen	145
12.3	Omwille van de NAAM	146
12.4	Vervulling van de tweezijdigheid van het verbond	147
12.5	De reiniging van de <i>avoda</i> en de knecht des HEREN	149
12.6	De reiniging van de <i>avoda</i> en de knecht als ‘verbond voor het volk’	151
12.7	De Messias en de roeping van Israël	153
12.8	De plannen van God met Israël verwerkelijk	155
12.9	De gave van de terugkeer van het volk	155
12.10	De gave van de eenheid van het volk	157
12.11	De verkiezing van het land en de stad bevestigd	158
12.12	De Inwoning van God in het midden van het heilige kamp	159
12.13	Rond de Inwoning – koninkrijk van priesters	160
12.14	De zegen voor de volken en de dienst van de volken	161
12.15	De plannen van God met heel de schepping verwerkelijk	163
12.16	De Tora en de Messiaanse tijd	163
12.17	Ten slotte: een groots <i>Soekot</i> – dankfeest van heel de schepping	164
12.18	Het canonieke verhaal van Tenach	166

DEEL II – HET CANONIEKE VERHAAL: DE SCHRIFTEN VAN HET NIEUWE VERBOND – HET NIEUWE TESTAMENT

Hoofdstuk 13 Tweedelige canon – één verhaal?

13.1	Eén canoniek verhaal?	171
13.2	Nieuw Testament – Nieuw Verbond	172
13.3	Tweedelige canon – Eén God?	173
13.4	Dezelfde God – een ander verhaal?	174
13.5	Vervanging en vervangingstheologie	175
13.6	Vervanging van Israël en ontrouw van God	176
13.7	Structureel vervangingsdenken	176
13.8	Groeiende kloof tussen Israël en ‘de kerk’	178
13.9	Het traditionele canonieke verhaal dienstbaar aan de <i>Sjoa</i> ?	180
13.10	Herbezinning – schuldbelijdenis – andere relaties	181
13.11	Joodse herbezinning op de gegroeide kloof	182
13.12	Christelijke herbezinning op het lezen van de Schriften	183
13.13	Oog voor de Joodse context van het Nieuwe Testament	183
13.14	Nog steeds aanwezig: structureel vervangingsdenken	184
13.15	Opnieuw: de noodzaak van een alternatief voor het traditionele canonieke verhaal	186
13.16	Eén canoniek verhaal rond Israëls roeping tot een koninkrijk van priesters	187
13.17	Deel II en deel III	188

Hoofdstuk 14 In het kamp van Israël: de 8e dag breekt aan

14.1	Veertien	191
14.2	Israël in het midden van de aarde	191
14.3	Israël is getuige van het aanbreken van de 8 ^e dag	192
14.4	Feesten om Gods daden in het kamp van het volk	194
14.5	Tweevoudig karakter van de 8 ^e dag	195
14.6	De 8 ^e dag: ontferming van God en de zalving van de Geest	196
14.7	De 8 ^e dag: het vuur van het oordeel	197
14.8	De 8 ^e dag – ook voor de volken heil	198

Hoofdstuk 15 In het kamp van Israël: de Inwoning in het *segoela*-volk

15.1	God met ons	201
15.2	Incarnatie in Israël – ‘invlezing’ in Gods volk	202
15.3	De HERE is aldaar	203
15.4	God kiest zijn eigen hoge wegen	204
15.5	Wie is deze? – de ontmoeting met de Tegenwoordigheid van God in Jezus	205

15.6	De Messias en de <i>Sjechina</i> van God	207
15.7	Tenach over naderingen en zelfopenbaring van God	208
15.8	'Eén is de HERE' en Immanuël	209
15.9	Inwoning en daden van God	210
15.10	De Schriften van het Nieuwe Verbond over deze Ene	211
15.11	Lijfelijke Inwoning – verlangen vervuld!	212
15.12	De Heilige God zelf verricht de <i>avoda</i>	213

Hoofdstuk 16 In het kamp van Israël: de *avoda* ten volle geleefd en volbracht

16.1	<i>Avoda</i>	215
16.2	Blijvende tweezijdigheid van Gods verbonden	215
16.3	God voorziet: verbondsgehoorzaamheid en het Nieuwe Verbond	216
16.4	<i>Avoda</i> geschonken	217
16.5	De Messias als <i>briet am</i> – Verbond voor het volk	217
16.6	De <i>avoda</i> van <i>Jesjoea</i> /Jezus – de vervulling van de <i>avoda</i> van Israël	219
16.7	Priester voor Israël – priester voor de volken – Adam in Israël	222
16.8	De 8 ^e dag: de Gehoorzame gaat binnen in het oordeel	223
16.9	De 8 ^e dag: de Gehoorzame gaat binnen in het heil	225
16.10	Vorbereiding en voorsmaak	226
16.11	Nieuw Verbond – ingewijd en onderweg	227
16.12	De zegeningen van het Nieuwe Verbond en de focus van het Nieuwe Testament	228
16.13	In het kamp van Israël: de <i>avoda</i> ten volle geleefd en volbracht	229

Hoofdstuk 17 In het kamp van Israël: priestervolk gewijd in de heiliging van de Messias

17.1	De 8 ^e dag breekt aan over de roeping van Israël	231
17.2	Inhoud van de priesterlijke roeping – taken van priestervolk	231
17.3	Priesterwijding van <i>Jesjoea</i> /Jezus – Eerste van het volk	233
17.4	Priesterdienst van <i>Jesjoea</i> /Jezus – Eerste van het volk	234
17.5	Het offer buiten de stad: van Israël – door Israël – voor Israël	237
17.6	Het offer buiten de stad: ook offer van en voor de wereld	239
17.7	Het offer van Israël aanvaard – aanbreken van de <i>olam haba</i>	240
17.8	Priesterdienst van Israël geheiligd – taak onderweg naar de <i>tikoen olam</i>	241
17.9	Priesterschap van de Messias onderweg naar de <i>tikoen olam</i>	242
17.10	God rust niet voordat heel zijn volk priester zal zijn	242

Hoofdstuk 18 In het kamp van Israël: de koninklijke wijding en het koninkrijk

18.1	Koningschap en paradigma's	245
18.2	Geroepen tot koninkrijk van priesters – de bedding van Tenach	246
18.3	Gezalfd tot priesterlijke koning	247
18.4	Vorbereidend en verwijzend koningschap van de Messias	249
18.5	Koninklijk onderwijs	250
18.6	Koninklijke heerlijkheid van de Messias	252
18.7	De Koning der Joden garandeert het koningschap voor Israël	256
18.8	Hebron-koningschap en Jeruzalem-koningschap van de Messias	256
18.9	Koning in ballingschap	257
18.10	Koningschap in de bedding van Tenach	258
18.11	Onderweg naar het Jeruzalem-koningschap	258

Hoofdstuk 19 In het kamp van Israël: het heilige volk geheiligd

19.1	De Dag des HEREN komt over het heilige volk – de 8 ^e dag breekt aan	261
19.2	Opnieuw: Israëls verkiezing en roeping tot een heilig volk	261
19.3	Heiliging van priesters model voor Messiaanse heiliging van het volk	262
19.4	Messiaans onderricht	263
19.5	Priestervolk en Messias ontkleed – binnengaan in de Dag des HEREN en de ballingschap	266
19.6	Priestervolk en Messias gezalfd – binnengaan in het heilige leven van de <i>olam haba</i>	269
19.7	<i>Am kadosj</i> in de Messias	269
19.8	Gedeeltelijke heiliging – het kamp van Israël gaat het oordeel binnen	271
19.9	De duisternis van de Dag des HEREN breidt zich uit – ballingschap voor het volk, de heilige Koning en de <i>Sjechina</i>	272
19.10	Het licht van de <i>olam haba</i> dringt de wereld binnen – de roeping van het <i>am kadosj</i> voor de wereld wordt zichtbaar	276
19.11	Wachten op het tweede <i>Pesach</i> en de eenheid en terugkeer van het volk	276
19.12	<i>Kedoesja</i> in midden van de aarde – zegen voor heel de aarde	279

Hoofdstuk 20 In het kamp van Israël: zegen voor de *misjpacha* van Abraham en voor de *misj pachot* van de volken

20.1	Heil voor de volken in het kamp van Israël	281
------	--	-----

20.2	Zegen voor de volken en de verkiezing van Abrahams <i>misjpacha</i>	282
20.3	Koning der Joden zoekt de volken – zegen van ballingschap	283
20.4	Grote verrassing	286
20.5	Geheimenis van eeuwen geopenbaard – Efeziërs 2-3	287
20.6	De volken stromen toe – prangende vragen	289
20.7	Het geheimenis: de Messias plaats van heil	290
20.8	Handelingen 15 – de vergadering in Jeruzalem	293
20.9	De beslissing van de apostelen – Messiaanse gehoorzaamheid in twee soorten	295
20.10	Twee roepingen – één koninklijk priesterschap?	297
20.11	Israël, de Tora en de volken in het aanbreken van de Dag des HEREN en de <i>olam haba</i> – de brief aan de Romeinen	299
20.12	‘Werken der wet’ – de brief aan de Galaten	302
20.13	‘Niet ver van verdwijning’ – de brief aan de Hebreëen	304
20.14	Lezen vanuit een ander paradigma: besnijdenis, voedsel en vieren	306
20.15	Israëls roeping in de Messias gedeeld door de volken – takken op de olijfstam	309
20.16	Verzet van een deel van Israël – verblinding – verdieping van de <i>galoet</i>	310
20.17	Hosealiefde van God – onderweg naar het Jeruzalem- koningschap	312
20.18	Koning der Joden brengt de volken tot dienst en pelgrimage	313
20.19	Abrahams <i>misjpacha</i> en de <i>misjpachot</i> van de volken verstaan samen de grote liefde van de Messias	314

Hoofdstuk 21 **Het kamp van God: wachten op de terugkeer van de *Sjechina* – Israël en de volken onderweg naar de *tikoën olam***

21.1	Eén verhaal dat nog steeds doorloopt	317
21.2	Terugkeer naar Sion – hoofdlijnen en fragmenten	318
21.3	Gelijktijdig: nadering van het Koninkrijk en van de Dag des HEREN	319
21.4	Blijvend centraal: het kamp van Israël, de stad Jeruzalem en de Inwoning van God tot zegening	320
21.5	Uit en door ballingschap heen onderweg naar de <i>tikoën olam</i>	321
21.6	Bewaring en volheid van Israël	323
21.7	Overgave en verzet van de volken	324
21.8	De Messias bij de Troon: het Lam opent de zegels	325
21.9	Ultieme hoogmoed – de antichrist en de hoer	327
21.10	Koningschap van God en zijn Messias	328
21.11	Koninkrijk in de <i>olam hazè</i> – duizendjarig rijk – Gog en	330

	Magog	
21.12	Koning der Joden – Rechter der wereld	332
21.13	Nieuwe hemel en aarde – het nieuwe Jeruzalem	332
21.14	Wat komt is al onderweg: wederzijdse zegening tussen Israël en de volken	334
21.15	Gods eeuwige Inwoning in Sion	336
21.16	<i>Olam haba – kedoesja</i> voor heel de schepping	337
21.17	De eeuwige <i>Sjabbat</i> en de Messiaanse nieuwe dag	338

DEEL III – OMKEREN EN OMDENKEN – LEVEN IN EEN ‘NIEUW’ CANONIEK VERHAAL

Hoofdstuk 22 **Tot inkeer komen**

22.1	‘Gij zijt die man!’	341
22.2	Schokkende ontdekking – tranen van Jozef	342
22.3	Met berouw reageren op onze rol in het doorgaande canonieke verhaal	342
22.4	De hoge wegen en gedachten van God	343
22.5	De wegen van Gods eeuwige liefde voor Israël – inkeer en berouw	344
22.6	De wegen van de Messias – inkeer en berouw	345
22.7	De geschiedenis en toekomst van het volk, de stad en het land – inkeer en berouw	346
22.8	Lichaam van de Messias – inkeer en berouw	347
22.9	Reformatie van praktijk en denken: omkeren en omdenken	348

Hoofdstuk 23 **Omkeren en omdenken**

23.1	Weerloos liet de Heilige met zich handelen	349
23.2	Geroepen tot <i>kedoesja</i> voor Gods aangezicht	349
23.3	Geroepen door de God van Israël die zich openbaart in het kamp van Israël	351
23.4	Nieuwe ogen door het ‘andere’ canonieke verhaal	353
23.5	Blijvend centraal: Israëls verkiezing en verbonds- <i>kedoesja</i> – de Messias als de gehoorzame Eersteling van Israël	354
23.6	Identiteit die met Israël verbonden blijft	354
23.7	Ook ‘in de Messias’ is heel Israël blijvend verbonden met God	355
23.8	Het Lichaam van de Messias: tweevoudige structuur uit Israël en de volken	359
23.9	Missie van de Messias onder de volken: verhoging en ballingschap – geen triomfalisme onderweg naar Sion	363

23.10	Messiaans vieren met Israël	365
23.11	Onderweg naar een omstreden Sion – Messiaans geding om het land en manco in de christologie	368
23.12	De ‘ander’ in het canonieke verhaal: Israël en ‘de kerk’ in het Joodse en christelijke canonieke verhaal	371
23.13	Nieuwe ogen – nieuwe woorden – nieuwe daden	373
	- <i>Tweevoudige verootmoediging</i>	373
	- <i>Wegen van verzoening binnen het Lichaam van de Messias</i>	374
	- <i>Toost, troost mijn volk</i>	375
	- <i>Wachter zijn - meebidden met Israël</i>	376
	- <i>Dienst aan Israël – nieuw taakveld</i>	377
	- <i>Wachter zijn tegenover de haat: antisemitisme en antizionisme</i>	377
	- <i>Dienst aan God en zijn Messias in relatie tot de staat Israël</i>	379
	- <i>Spreken en horen – luisteren en antwoorden</i>	381
	- <i>Andere taal en gedachtenpatronen leren</i>	382
	- <i>Zoeken van eenheid</i>	383
23.14	Doorgaande reformatie van denken en doen	384
Hoofdstuk 24 Met de Heilige God onderweg naar de tikoen olam		
24.1	Eén groot verhaal	385
24.2	Onderweg naar de voltooiing van de <i>kedoesja</i> van het priesterlijke volk in de volheid van de 8 ^e dag	386
24.3	Het gevecht om Gods wijnstok: Sion en de verdrukkingen van de Messias	387
24.4	Wegen naar eenheid in de tijd van het Hebron-koningschap	389
24.5	Tijdens het Hebron-koningschap: Israël onderweg naar het tweede <i>Pesach</i>	391
24.6	Onderweg naar de laatste bazuin en de vervulling van <i>Jom Kipoer</i> en <i>Soekot</i>	392
24.7	Onderweg: koninklijk profetische taak van het Lichaam van de Messias	393
24.8	Tempeldienaars voor de <i>olam haba</i> : de <i>avoda</i> van geheel Israël – het Lichaam van de Messias voltooid – één <i>kehila</i> en de 24 oudsten	394
24.9	Drievoudige reflectie van de zelfopenbaring van de Heilige van Israël	396
24.10	Inwoning en <i>Sjabbat</i> van God	397
	Naschrift	401
	Lijst van gebruikte Hebreeuwse woorden	407
	Literatuurlijst	410